

Z A P I S N I K 02/2016

razširjene seje Upravnega odbora društva *Dolenjska akademska pobuda* dne 25.5.2016 ob 9.00 v županovi pisarni MO NM (Rotovž).

Dnevni red:

Javna univerza v Novem mestu.

Prisotni:

- člani UO DAP: prof. dr. Boris Bukovec, izr. prof. dr. Janez Povh, izr. prof. dr. Aleš Gabrič, doc. dr. Julij Nemanič, prof. ddr. Janez Usenik
- prof. dr. Miha Japelj, častni predsednik DAP, častni občan Novega mesta,
- dr. Janez Gabrijelčič, častni član DAP, častni občan Novega mesta,
- zaslužni profesor dr. Jože Gričar, častni član DAP,
- g. Gregor Macedoni, župan MO NM.

Uvodoma je bil predstavljen dnevni red in namen sklica razširjene seje UO DAP.

V nadaljevanju je sledilo podajanje mnenj vsakega od prisotnih.

ddr. Usenik:

- tematika je javna univerza UNM, o kateri nekateri razmišljamo, se pogovarjamo in se zanjo trudimo že od leta 1976 dalje,
- 4. junija 2014 je URS na NAKVIS oddal vlogo za akreditacijo javnega zavoda Univerza v Novem mestu,
- ker je ravno tedaj potekala kampanja za županske volitve, je takratna lokalna oblast z namenom diskreditacije enega od kandidatov ukinila URS, kar je pomenilo, da NAKVIS v najbolj kritičnem in pomembnem času za novomeško univerzo od tedaj naprej ni imel sogovornika in vloga je bila brez obravnave zavržena,
- takšna politično motivirana nepremišljena odločitev o ukinitvi URS je odločilno vplivala na zastoj aktivnosti o ustanovitvi javne UNM,
- po županskih volitvah je nova lokalna oblast ustanovila Projektni svet za ustanovitev UNM, kjer pa zaenkrat še ni opaznih premikov,
- nimamo javne univerze in tudi ni možnosti, da jo dobimo, če bomo delali tako naprej, če pa bomo delali drugače, predvsem bolj usklajeno, pa je možnost ustanovitve realna,
- MO NM mora tudi spoznati in priznati svojo odgovornost in dolžnost pri ustanavljanju UNM,
- obstaja ključno vprašanje: ali sploh obstaja pripravljenost za oživetje projekta UNM?
- javna fakulteta FIŠ, ki je bila ustanovljena tudi ob izdatni pomoči DAP, se distancira od projekta UNM,
- smo za javno UNM, ker to omogoča financiranje s strani države, če pa zasebni visokošolski zavodi (VŠZ) dobijo koncesijo, potem je tudi lahko zasebna UNM, saj je urejeno financiranje je potreben pogoj za »umiritev« poslovanja in s tem dosego pogojev za posvečanje pedagoškemu in raziskovalnemu delu. Bistvo je v viru financiranja – denarju.

dr. Japelj:

- 1994 je bila prva seja na temo UNM ob sklicu župana Koncilje,
- poudarja pomen programov iz področja visokih tehnologij, ki bi podpirale gospodarstvo – to bi pomenilo bogatitev tradicije visokih tehnologij v naši regiji,
- dati je potrebno podporo idejam in entuziastom,
- DAP je tu s svojimi posvetovanji in memorandumi opravil pomembno poslanstvo,
- izreka pohvalo županu, ki je javno podal vizijo NM – je najlepše mesto, ki pa naj postane tudi univerzitetno mesto,
- DAP mora obdržati »orlovski« pogled na razvoj akademskega prostora v regiji.

Dr. Gabrič:

- Od leta 2004 bil predsednik projektnega sveta na MO NM, ki se je srečaval s sorodnimi problemi in pomisleki kot so prisotni danes,
- vzroki za takraten neuspeh so lahko poučni – projektni svet je premalo, saj je bil le posvetovalno telo in nima nobene moči odločanja,

- že tedaj se je pojavil osnovni problem: javno-zasebno,
- leta 2005 je projektni svet ugasnil z ugotovitvijo, da občina ne more podpirati zasebne pobude,
- ustanovljen je bil URS, ki je kot zavod lahko izvajal naloge, ki jih ni mogel projektni svet,
- tudi danes je potrebna »forma«, saj je projektni svet premalo.
- Razmisliti o reanimaciji URS oziroma ustanoviti nek drug zavod z nalogami URS, ki pa ga je potrebno financirati z zagonskimi sredstvi.
- FIŠ kot državna fakulteta naj tu skupno z novim zavodom prevzame ključno pobudo – saj je to državna inštitucija in naj se tako tudi reanimira v smeri UNM, ima pa že izgrajen aparat, ki lahko postane gonilo za UNM,
- imeti je potrebno pripravljeno gradivo, ki se vedno uporabi v vseh pogovorih z državo,
- MONM in celotna regija naj stalno ponavlja na državnih ravneh kaj v proračun daje in kaj dobiva ter s tem poudarja, da več daje kot dobiva,
- gre za pridobivanje državnih virov financiranja - to velja tudi recimo za APT ki še vedno nima državnega vira financiranja, kot ga tudi URS ni imel,
- pomemben je podatek, da je NM takoj za LJ po stopnji izobraženosti – torej pred ostalimi univerzitetnimi mesti (MB, KP, NG),
- vse potencialne VŠZ regije je potrebno združevati, zamere pa se morajo preseči,
- forma je potrebna zato, da je sogovornik državi in da koordinira aktivnosti pri razpisih.

Dr. Gabrijelčič:

- sanje so potrebne in nujne,
- univerza bo, ker imamo vse potrebno,
- v NM se je šolalo in delovalo večino najpomembnejših Slovencev, brez NM Slovenija ne bi pomenila kaj veliko,
- vedno je obstajala težnja, da se NM umesti med vodilne regije v SLO,
- potrebno je najti ustrezno formo in vztrajati – potreben je boj,
- to je identičen project, kot je bil projekt za škofijo – pa je uspelo in škofijo imamo,
- UNM naj bo napredna, majhna in odlična,
- že zaradi tradicije NM potrebuje Univerzo.
- imamo rastočo knjigo, imamo župana z vizijo,
- Pptrebna je forma in tudi argumenti, da pritegnemo še ostale,
- NM ima vizijo – župan ima vizijo in lahko preseka »ta vozec« - naj se da nova forma in poudari »rastoči pristop«.

Dr. Povh:

- v 20 letih se je zgodilo veliko – v NM imamo 8 VŠZ s 1.100 študenti, je pa res, da nimamo še univerze,
- NM je fakultetno mesto, ni pa univerzitetno mesto,
- dejstvo je, da polarizacija še ni presežena, s skupino, zbrano v zasebnem Visokošolskem središču, ni povezave,
- še vedno se pojavlja dilema: javno –zasebno,
- videti je, da bo kmalu ustanovljena zasebna univerza,
- če se umakne skepsa in odstopi od »javne univerze«, potem je povezovanje možno,
- FINI je dobil akreditacijo MAG in DR študija, kar ponuja ponovni razmislek o vlogi za akreditacijo UNM,
- če obujemo javno UNM, potem je tu potrebno animirati politične structure,
- obstaja možnost ustanovitve javne univerze z »ovinkom« preko zasebne,
- v vsakem primeru je za vključevanje FIŠ potrebno soglasje vlade,
- sedanji Projektni svet pri MONM je oblikoval dve poti do cilja:
 - a) povezovanja visokošolskih zavodov, kjer je soustanoviteljica MONM, v enotno Politehniko,
 - b) povezava teh zavodov z Univerzo v Mariboru,
- obe možnosti sta bili s strani dekanov in s strani drugih soustanoviteljev zavrnjeni,
- Kaj sedaj?

Dr. Gričar:

- ali kdo dvomi, da NM ne potrebuje univerze?
- FOV je v NM imel včasih svoj oddelek, sedaj pa je tu 8 VŠZ, kar je imeniten dosežek. Imamo 1100 študentov!
- ali javna ali zasebna sploh ni dilema – dilema je v kakovosti in ne v statusu. Tako je tudi v ZDA, kjer nihče ne sprašuje o statusu univerze, temveč o njeni kakovosti,

- nujno je povezovanje obstoječih VŠZ v NM – da se pokaže, kaj se lahko tu študira – status tu ni pomemben,
- NAKVIS in elaborati so izguba energije – povezujmo se raje neformalno,
- predlog: naj se naredi regionalna univerza in v tem ne vidi nobenih zadržkov,
- ključno je povezovanje z gospodarstvom – to je model v tujini, kjer se sofinancira študij preko interesa zaposlovalcev. Primer Madžarske: kdor gre na univerzo, mora imeti pogodbo z gospodarstvom,
- danes je pomenljiv dan – 25. maj – izkoristimo ta dan, da se **okliče virtualna univerza regije**. Pri tem povezati vse zavode,
- to nič ne stane, izvedba pa je lahko hitra, nič ni treba čakati. To imajo recimo tudi v Švici – pogoj je kakovost in prisotnost na spletu. Ta forma pri njih zahteva 4 ljudi za koordinacijo, ključna pa je pri skupnem nastopu proti okolju in na razpisih,
- razprave o »špilferderberijh« so brezplodne – vedno jih je vsaj 5% - osredotočimo se raje na ljudi odprtih src in na tiste, ki so pripravljeni sodelovati,
- kdor se bo iniciativi pridružil, bo imel od tega koristi, kdor bo pa to sprevidel kasneje, se bo pač pridružil kasneje,
- pomembno je tudi čezmejno sodelovanje,
- za eno leto se javi za urednika spletnih strani virtualne univerze.

Dr. Nemanič:

- ni kaj dodati,
- energije, želja in idej je dovolj!

Dr. Bukovec:

- pri razvoju univerzitetnega prostora NM je zelo pomembna in tudi zelena spodbudna klima v okolju, saj se posamezni VŠZ trudijo po najboljših močeh udeležati svoja poslanstva, kar jim kljub omejenim virom (zaenkrat) tudi uspeva.
- javna državna UNM mora ostati cilj in imperativ, saj je to z vidika financiranja najprimernejša oblika, pa tudi glede na status regije »pričakovana odločitev v LJ«,
- se pridružuje mnenju, da je nova forma potrebna – v tej formi bi dekani VŠZ naše regije lahko tvorili »strokovni svet«, če bi bila ta forma izvedena po Zakonu o zavodih,
- pomembno je, da je projekt UNM umeščen znotraj projekta »regije odličnosti«, da bo tako samoumevno, da je za razvoj ustvarjalnega potenciala univerza »nujno potrebna«,
- ključne razmisleke o UNM smo povzeli že v vseh Memorandumih, kjer še posebej poudarja naslednje zaključke (glej Zbornik DAP, 2016):
 - *Mestna občina Novo mesto se mora zavedati svoje odgovornosti in biti pri tem proaktivna, sicer bodo občine iskale podporo drugje, oziroma bodo drugi centri posegli v našo regijo (Ljubljana, Karlovec, Zagreb). V ta namen naj župan MONM oblikuje poseben projekt »Novo mesto - središče nacionalnega pomena«. V njem naj se oblikuje strategija razvoja regije, iz katere bodo razvidne razvojne prioritete ter s tem tudi razvojni projekti, s čimer se bodo lahko bolj smiselno usklajevale raziskovalne potrebe ter izobraževanje na terciarni ravni.*
 - *Oblikuje naj se »konzorcij regije« še preden pride do oblikovanja administrativne regionalizacije in da ta konzorcij deluje kot »razvojna regija odličnosti«.*
 - *Glede na regijska hotenja UO DAP zagovarja možnost, da se bodoča univerza oblikuje kot univerza širše regije.*
 - *UO DAP poziva župana MONM, da v novi perspektivi regijskega razvojnega programa 2014-2020 zagotovi zagon in izvedbo projekta »Univerzitetni Kampus Drgančevje« in projekta »Regija odličnosti«, kot je to izhajalo iz Memoranduma DAP 2012 ter da se v sklopu slednjega tudi opredeli Novo mesto kot univerzitetno mesto.*

Župan – Gregor Macedoni:

- vesel simbolike v datumu in v zasedbi,
- NM že ima veliko VŠZ in je univerzitetni prostor, nima pa še univerze,
- NM si zasluži in bo imelo univerzo,
- ali razvijati visoko šolstvo ali univerzo? Nagiba k razvoju visokega šolstva in ne toliko k nadstavbi, kot je univerza,
- glavna težava je v tem, da se vsi VŠZ usmerjajo k županu, premalo pa je komunikacij do vlade in ustreznih državnih organov.
- pripraviti moramo teren,
- gospodarstvo je skeptično do UNM,
- ali danes v NM kdo verjame v univerzo,

- moramo iti po poti UP, kjer se je predhodno animiralo okolje za ustanovitev univerze,
- potrebno je regijsko povezovanje in nastop do tistih, ki ustanavljajo univerzo – to pa je Državni zbor, ker je to politični projekt,
- povezovanje z UM je bil poskus za reformno vplivanje na RS in vlado,
- javno univerzo ustanavlja država,
- problem je že osnovno medsebojno usklajevanje med zavodi, katerih soustanoviteljica je MONM,
- UNM mora biti regijski projekt, edini regionalni zavod, ki ga imamo, pa je RC, ki usmerja projekte v regiji,
- RRP vsebuje CRRI, ki je lahko zametek forme in poti za finančno vzdržno financiranje RRD,
- formula povezovanja je v višji kakovosti oz. odličnosti ter prispevanju k »regiji priložnosti«,
- NM želi poudariti kakovost življenja v regiji,
- MONM se zaveda pomena znanja in izobrazbe – ima zaposlena 2 doktorja znanosti, postavljena bo tudi projektna pisarna,
- IJS je bil povabljen, da bi bil v NM bolj prisoten,
- MO NM ne podpira ustanovitve »forme« v smislu URS, je proti takšni obliki.

Župan je sejo zaradi obveznosti zapustil.

Sledila je še dodatna izmenjava mnenj glede formulacije zaključkov.

Sprejeti sklepi:

- 1. Javna državna UNM je še vedno končni cilj.**
- 2. CRRI je možna začetna forma za koordinacijo aktivnosti na področju RRD in UNM.**
- 3. Oblikuje se »živi laboratorij univerzitetnega prostora regije«. V tem sklopu se oblikuje spletna stran v AN jeziku z namenom mreženje zainteresiranih za študij, RRD in povezovanja s podjetji.**
- 4. Projektni svet UNM pri MONM povabi vse dekanе VŠZ regije na skupen posvet na temo UNM.**
- 5. Na razvojnem svetu regije JVS se zagotovi točko dnevnega reda o UNM.**

Novo mesto, 27. maj 2016